

Budapesti Corvinus Egyetem

Nemzetközi Kapcsolatok és
Politikatudományi Doktori Iskola

MAB-kód: D130

Az akkreditációs monitoreljáráásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2024. szeptember 6-i ülésén hozott
2024/4/XXII/4. sz. határozat melléklete*

Tartalomjegyzék

I. Előzmények.....	3
II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően.....	3
III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése	4
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	4
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	4
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	5
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	6
ESG 1.5 Oktatók	6
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	7
ESG 1.7 Információkezelés.....	7
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	8
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás.....	8
IV. Látogató Bizottság.....	8
V. Melléklet.....	9
V.1 Értékelőlap	9

I. Előzmények

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (továbbiakban: MAB) a felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjei (Standards and Guidelines in the European Higher Education Area, ESG) alapján értékelte a Budapesti Corvinus Egyetemen működő Nemzetközi Kapcsolatok és Politikatudományi Doktori Iskola (D130) minőségbiztosítási rendszerét. Ennek eredményeként a MAB Testülete 2022/1/VIII/4. sz. határozatával, monitoreljárás lefolytatásának előírása mellett akkreditálta 2027. január 28-ig.

II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A doktori iskola (a továbbiakban: DI) határidőre megküldte a monitoreljáráshoz szükséges beszámolót, melyet a Látogató Bizottság (továbbiakban: Bizottság) a kapcsolódó szabályzati dokumentumokkal és nyilvános felületekkel együtt megvizsgált.

A Bizottság általános tapasztalata, hogy a monitorbeszámoló nem volt informatív, a monitorfeltételek egy részére egyáltalán nem tért ki, egy részére pedig kitérő vagy nehezen értelmezhető választ adott. A Bizottság benyomása, hogy a DI nem feltétlen tudott különbséget tenni az akkreditációs jelentés monitorfeltételei (I.2 fejezetben található lista) és a jelentés egyes fejezetei végén összefoglalt, opcionálisan teljesíthető ajánlások között.

A Bizottság a szakértői feladat elvégzése érdekében részletes hiánypótlást kért a DI-től. A Bizottság megállapítja, hogy az akkreditációs eljárás során megfogalmazott, ESG (vagy akár jogszabályi) megfeleléshez kapcsolódó monitorfeltételek javítása nem minden esetben történt meg. A 18 megfogalmazott monitorfeltételből a DI 7 esetben megfelelt szinten, 4 esetben részlegesen megfelelt szinten, 7 esetben nem megfelelt szinten hajtott végre fejlesztéseket.

Megjegyzendő, hogy az elmúlt két évben a DI-ben vezetőváltás történt (erre nem tért ki a monitorbeszámoló), a Budapesti Corvinus Egyetem Doktori Szabályzata is több alkalommal módosult. Ugyanakkor a BCE doktori képzéseire/iskoláira vonatkozó egységes Minőségbiztosítási Szabályzat az akkreditációs eljárás óta változatlan. Megállapítható, hogy a DI képes reagálni a környezeti változásokra és érzékelhető, hogy a 2020-tól hatályos Minőségbiztosítási Szabályzat túl sok adminisztrációval járó folyamatokat rögzít, mégsem látható a tapasztalatok alapján változtatás, fejlesztés. Szükséges annak figyelemmel kísérése, hogy a Minőségbiztosítási Szabályzatban meghatározott operatív minőségbiztosítási feladatok hogyan hatnak a doktori iskolák terhelésére. Ebben az egyetemi szintű minőségirányítási háttérszervezet segítségét javasolt igénybe venni, hogy az egyetemi és a doktori képzés minőségbiztosítási folyamatainak illeszkedése erősödni tudjon.

Összefoglalva, az intézmény és a DI elmúlt két évben megtett intézkedései nem támasztják alá a BCE doktori iskolai minőségbiztosítási rendszerének és folyamatainak megfelelő működtetését és fejlesztését. A Bizottság ennek okán a DI monitorbeszámolóját nem fogadja el.

A Bizottság javaslata: *a Nemzetközi Kapcsolatok és Politikatudományi Doktori Iskola monitorbeszámolóját nem fogadja el és javasolja az akkreditáció megvonását.*

III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

Az elmúlt években a DI-k működési kereteit meghatározó Egyetemi Doktori Szabályzat több alkalommal módosításra került. Ennek részeként módosult a DIT feladata is a DI saját Minőségbiztosítási Szabályzatának kidolgozását illetően (kivezették és a doktori képzés minőségirányítási rendszeréről a Budapesti Corvinus Egyetem Doktori Képzéseinek Minőségbiztosítási Szabályzata rendelkezik). Ebből következően az első monitorfeltétel *megfeleltnek* értékelhető. Megjegyzendő, hogy a DI Működési Szabályzat 1. § (3) bekezdés n) pontja rögzíti, hogy a szabályzatnak tartalmaznia kell *“az NKPDI minőségbiztosítási tervét”*. Ilyennel azonban a DI nem rendelkezik, ezért javasolható a keretszabály és a gyakorlat harmonizálása.

Az Egyetemi Doktori Szabályzat gyakori változásával ellentétben az akkreditáció óta nem módosult a már említett Budapesti Corvinus Egyetem Doktori Képzéseinek Minőségbiztosítási Szabályzata. A monitorbeszámoló és a tartalmi hiánypótlás alapján megállapítható, hogy a minőségbiztosítási szabályzatban foglaltak részlegesen kerültek bevezetésre. A jelentés alapján az új rendszer megismertetésének módja és mélysége nem volt megállapítható. Ennek okán a monitorfeltétel teljesítése *nem megfeleltnek* értékelhető.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

A DI monitorbeszámolója szerint teljesült és biztosított a doktori programok beszámolóit kapcsán elvárható érdemi diskurzus, kihasználva a doktoranduszi érdekképviselet hozzászólási lehetőségeit. A DI Tanácsa havi rendszerességgel tart üléseket, kisebb létszámmal, a programigazgatók részvételével, ennek okán hatékonyabbnak tartják az

egyeztetéseket és a dokumentált programbeszámolók gyakorlatát kivezették. A rendelkezésre álló információ és a betekintésre kért DI Tanács jegyzőkönyvek alapján azonban nem beazonosítható, hogy a DI Tanácsa valóban érintett a programok teljesítményével kapcsolatos kérdéseket, témát (ami pl. alapul szolgálhat a BCE Doktori Szabályzat 7. § (2) bekezdés c) pontjában rögzített értékelés összeállításához). A monitorbeszámoló is úgy fogalmaz, hogy a beszámolók feltöltését (Moodle rendszer) *“programigazgatói és DI-vezetői szintű”* ellenőrzés követi. Ebből adódóan feltételezhető, hogy a programok beszámolói alatt a DI a hallgatóktól elvárt éves beszámolót értette. Mindazonáltal, az új DIT összetételi szabály nem igazodik teljes mértékben a BCE Doktori Szabályzatához, ami előírja, hogy *“A DIT tagjai közül minimum 2 fő az Egyetemen foglalkoztatási jogviszonyban nem álló személy”*. Összességében a monitorfeltétel teljesítése *részlegesen megfeleltként* értékelhető azzal a megjegyzéssel, hogy a DI ügyeljen a doktori képzésre vonatkozó szabályzatokban rögzített folyamatok gyakorlati megvalósítására és azok nyomon követhető, transzparens működtetésére.

Az intézmény és a DI nyilvánosan elérhetővé tette Doktori Szabályzatának angol nyelvű verzióját. Ezzel a monitorfeltétel teljesítése *megfeleltnek* értékelhető.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

Monitorfeltételként jelölte meg a Bizottság a DI-ben alkalmazott mentorprogram céljainak megfogalmazását, a mentorok kiválasztásának és feladatainak rögzítését, illetve egy ehhez kapcsolódó értékelési rendszer kialakítását. A DI a monitorbeszámolójában tisztázta a mentorprogrammal kapcsolatban felmerült kérdések egy részét, így pl. azt, hogy egy mentornak teljesítenie kell a témavezetőkkel szemben támasztott követelményeket. A beszámolóból és DI aktuális szabályzó dokumentumaiból azonban nem derült ki, hogy bármi rögzítésre került volna-e a monitorfeltételben rögzítettek közül. A monitorfeltétel teljesítése ennek okán *nem megfeleltnek értékelhető*. A Bizottság továbbra is fontosnak tartja, hogy az elsőéves hallgatókat támogató mentorálási rendszer mögött egy megfogalmazott program/folyamat legyen, a résztvevők feladatainak és hatásköreinek leírásával, illetve az érintettek számára legyen biztosítva a mentorprogram értékelésének lehetősége.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képzítés odaítélése

Jelen sztenderdpont alatt monitorfeltétel volt a disszertáció és tézisfüzet terjedelmére, benyújtandó példányszámára és formai követelményeire vonatkozó előírások rögzítése. Ezeket a DI megfelelt szinten teljesítette.

Az egyetemi és fuzionált doktori iskolák működési szabályzatainak összehangolása megtörtént, valamint az Egyetemi Doktori Iroda részletes hallgatói tájékoztató készített, az eligazodást segítő. A monitorfeltétel teljesítése megfeleltnek értékelhető két észrevétellel. Az első az ODT-adatbázis naprakészen tartására vonatkozik: itt még a DI 2020-évi Működési Szabályzata érhető el. A másik a EDI hallgatói tájékoztatójára vonatkozik: javasolt lehet kiemeltebb honlaprészen elhelyezni, mert nehezen megtalálható.

A felvételit követően – esetlegesen – előírt konverziós vagy felfrissítő kurzusokkal kapcsolatosan megfogalmazott monitorfeltételt a DI megfelelt szinten teljesítette. Ezt a felzárkóztató módszert kivezette a gyakorlatból.

A nyelvi követelmények rögzítésével kapcsolatos monitorfeltételt a DI – igazodva az egyetemi szintű elváráshoz – megfelelt szinten teljesítette.

A komplex vizsga értékelésének szabályozását a 2016–2022 között kezdő évfolyamokra érvényes szabályzó dokumentumokban javították. Egyedül a *Budapesti Corvinus Egyetem Doktori Szabályzata 2016. szeptember 1. után indult képzés esetén* c. dokumentumban van még jogszabályi megfelelés szempontjából megkérdőjelezhető szabályozás, de az érintett évfolyamok mindegyik már túl van a komplex vizsgán. Ehhez kapcsolódóan, az Nftv. 72. § (5) bekezdése az Országos Doktori Tanács hatáskörébe utalja a komplex vizsga szervezési elveinek meghatározását, ami alapján a komplex vizsga elméleti részéhez előre meghatározott tantárgyak v. témakörlista megadása szükséges. Ezt a DI továbbra sem pótolta, ill. megjegyzendő, hogy az ODT-adatbázisban még a 2019. évi Képzési Terv érhető el. A két alpontra bontható monitorfeltétel teljesítése részlegesen megfeleltként értékelhető azzal a megjegyzéssel, hogy a DI-nek igazodnia kell az ODT vizsgaszervezési előírásához.

ESG 1.5 Oktatók

A monitorfeltételként meghatározott teendők (a programigazgatók, törzstagok, témavezetők kiválasztási és értékelési szempontjainak pontosítása, a publikációs aktivitásuk és minőségük erősítése, illetve az intézményi változások utáni konszolidáció) tekintetében a DI alapvetően a gyakorlat bemutatásával válaszolt. A jelenlegi helyzetben megállapítható, hogy noha a minőségbiztosítási eljárások a gyakorlatban megtörténnek, a hatásköröket kijelölték, de az eljárások, szempontrendszerek továbbra sem kerültek szabályzatokban rögzítésre. Egyes

szabályzati megoldások bevezetésére bár a DI nyitottnak mutatkozott, a monitorfeltétel teljesítése *nem megfeleltként* értékelhető.

Megjegyezhető a törzstagok vizsgálatával kapcsolatban, hogy a Bizottság alapeljárásában megfogalmazott ajánlások egy részét megvalósították (pl. az MTMT naprakésszé tétele), ám másokra nem reagáltak. (I.e. egyes törzstagok tudományterülethez tartozásának kifogása.) Az alapeljárás óta a DI vezetőjének személye változott, az új vezető a DI vezetőkkel szemben támasztható feltételeknek megfelel. A monitorfeltétel teljesítése *részlegesen megfeleltként* értékelhető azzal a megjegyzéssel, hogy az ESG 1.5 sztenderd irányelvei alapján világos, átlátható eljárás keretében szükséges a megfelelő jelöltek toborzása a doktori képzés tekintetében is, így a megfelelő, elvárt teljesítmény, kompetencia meghatározása elengedhetetlen.

A DI egyes helyzetleírásaiából azt szűrte le a Bizottság, hogy az intézményi változások folytatódnak. Az oktatók adminisztratív terheinek csökkentése az önbevallás alapján megvalósult, ugyanakkor ezt nem követi le a doktori képzésre vonatkozó Minőségbiztosítási Szabályzat (ami az akkreditációs eljárás óta nem módosult), a PDCA-ciklus működtetése nem igazolható. A monitorfeltétel teljesítése ennek okán *nem megfeleltként* értékelhető. Intézményi szinten rendezni szükséges a doktori képzésre vonatkozó minőségbiztosítási folyamatokat.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

ESG 1.7 Információkezelés

A doktoranduszok beszámolóí és munkatervei, az ún. MyView rendszerben rögzített értékelései folyamatosan elérhetők a DI-vezető, programigazgatók számára. Ugyanakkor a programigazgatók, törzstagok, témavezetők kiválasztási és értékelési szempontjainak kidolgozása mellett a rendszeres értékelési és visszacsatolási mechanizmusok kidolgozása és működtetése is várat magára. A DI minőségcéljainak figyelemmel kísérése, kiértékelése továbbra is megoldatlan.

A minőségbiztosítási szabályzatban foglalt beszámolóí, mérések rendszeres és következetes elkészítése, azok vezetői döntéseket támogatni tudó módon történő értékelése, feldolgozása nem volt beazonosítható. A DI vezetése érzékeli azt, hogy a minőségbiztosítási szabályzatban foglaltak teljesítése meghaladja jelenlegi humán erőforrásait. A lehetőségekhez, erőforrásokhoz igazodó mérési rendszer kidolgozása újragondolás tárgya.

A sztenderd alatt megfogalmazott kettő monitorfeltétel teljesítése jelen állapotban nem megfeleltként értékelhető.

ESG 1.8 Nyilvános információk

A DI együttműködési megállapodásának aktualizálására vonatkozó monitorfeltétel nem teljesült. A megállapodás átgondolása folyamatban van.

A DI honlapján feltüntette oktatóit, témavezetőit, ugyanakkor pályakövetési információ továbbra sem érhető el. A monitorbeszámoló alapján az adatgyűjtés már elindult. A két alpontra bontható monitorfeltétel összességében részlegesen megfeleltként értékelhető.

A honlapon elérhető felvételi felhívás nem egészült ki a pontozási rendszerrel, minimálisan elérendő pontszámmal, valamint a hallgatói keretszámmal. A BCE ezekről a felvi.hu oldalon nyújt tájékoztatást. A monitorfeltétel teljesítése megfeleltként értékelhető azzal a megjegyzéssel, hogy a képzés iránt érdeklődő feltehetően elsődlegesen nem a felvi.hu oldalon, hanem a DI honlapján, valamint az ODT-adatbázisban fog tájékozódni.

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

IV. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki 2021. május 28-i ülésén, és a következő tagokból áll:

Elnök: Smuk Péter egyetemi tanár, Széchenyi István Egyetem

Tagok:

Balázs Dóra doktoranda, Szegedi Tudományegyetem

Dányi Beatrix szakreferens, Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Musinszki Zoltán egyetemi docens, Miskolci Egyetem

Szerb László egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem

A MAB Titkárság részéről a monitoreljárást és a Bizottságot támogató kolléga: Csonka Diána ügyvivő.

V. Melléklet

V.1 Értékelőlap

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2022/1/VIII/3. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.1 Minőségbiztosítási politika	A BCE Doktori Szabályzatának 6. § (2) bekezdés a) pontja alapján a DIT feladata a DI Működési Szabályzatának kidolgozása mellett a DI Minőségbiztosítási Szabályzatának kidolgozása is. A DI-nek tehát ki kell dolgoznia saját minőségbiztosítási szabályzatát, amelynek során a DI mérhető minőségcéljai, és az ahhoz kapcsolódó indikátorok is kerüljenek meghatározásra.	X		
	Szükséges továbbá A Budapesti Corvinus Egyetem doktori képzéseinek minőségbiztosítási szabályzatában meghatározott feladatok adaptálása, az új minőségbiztosítási rendszer bevezetése, annak megismertetése az érintettekkel. Az új Működési Szabályzat, Doktori Szabályzat, Minőségbiztosítási Szabályzat implementálása során javasolt a bevezetéssel kapcsolatos feladatok és hatáskörök egyértelműsítése.			X
1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása; folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	A doktori tanácsok érdemi diskurzust folytassanak a doktori programok beszámolóí felett (kihasználva a doktoranduszi képviselői hozzászólási lehetőségeit).		X	
	Szükséges – különös tekintettel a nagy számú külföldi doktoranduszra és a teljesen angol nyelvűnek deklarált képzésre – a doktori szabályzat angol nyelven való közzététele.	X		

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2022/1/VIII/3. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	A mentorprogram tapasztalatainak rövid távon is időszerű a kiértékelése, DI-vezetés, mentorok, témavezetők és doktoranduszok véleményének figyelembevételével. A jövőben fontos lenne meghatározni a mentorprogram pontos célját, illetve, hogy kik lehetnek mentorok és milyen hatáskörrel rendelkeznek, a szakmai segítségen kívül technikai ügyintézésben is részt kell-e venniük.			X
1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése	Egyetemi szinten javítandó: a 2020., valamint a 2021. évi EDSZ-ben rögzíteni szükséges a disszertáció és tézisfüzet terjedelmére, benyújtandó példányszámára és formai követelményeire vonatkozó előírásokat.	X		
	Fontos feladat: a különböző évfolyamokra érvényes – és a fenti pont alapján kiegészített – EDSZ-ek és a jogelőd DI-k, ill. a fuzionált DI Működési Szabályzatainak összehangolása. Mindemellett egyértelmű tájékoztatást szükséges biztosítani arról, hogy az egyes évfolyamokra mely szabályzók és követelmények hatályosak.	X		
	A felvételit követően – esetlegesen – előírt konverziós vagy felfrissítő kurzusokkal kapcsolatosan, a DI rögzítse a feltételeket (például: az előírható maximum terhelést, a teljesítés határidejét, a kurzusok elszámolásának módját [ezek jellemzően a kredités kurzusok, a 240 teljesítendő krediten felül]).	X		

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2022/1/VIII/3. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
	A Kormányrendelet 13. § (3) bekezdése értelmében a DI szabályzatában rögzíteni kell a nyelvi követelmények teljesítéséhez elfogadott valamennyi idegen nyelvet.	X		
	A komplex vizsga szabályozásával kapcsolatban megállapítható jogszabályeltérések: - A vizsga ismételhetőségének szabályozását – a doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 12/A. § (4) bekezdésének megfelelően – módosítani szükséges a jogelőd DI-k Működési Szabályzataiban, illetve a 2016– 2020 között kezdő doktori évfolyamokra érvényes EDSZ-ben is (utóbbi egyetemi szintű hatáskörben javítandó). - A DI jelölje ki a komplex vizsga elméleti része alatt számonkérhető tantárgyakat, és/vagy témaköröket, melyek listáját a Képzési Tervében rögzíti (ld. Az Nftv. 72. § (5) bekezdésen alapuló ODT-ajánlás).		X	
1.5 Oktatók	Szükséges a programigazgatók, törzstagok, témavezetők kiválasztási és értékelési szempontjainak pontosítása.			X

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2022/1/VIII/3. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
	Szükséges a törzstagok publikációs aktivitásának és minőségének erősítése, értékelési szempontok számszerűsítése, hogy a folyamatos, aktív, magas szint minden törzstag esetében beazonosítható legyen a naprakész MTMT-adatok alapján.		X	
	Szükséges annak vizsgálata, hogy a doktori iskolák összeolvadásával, egyetemi szabályzatok (különösen akadémiai életpályamodell) változásával járó adminisztratív és a rutinszerű működést gátló terhek oldódnak-e a jövőben, és ez alapján lehet megítélni a lefektetett intézményi eljárások megfeleléseit.			X
1.7 Információkezelés	A programigazgatók, törzstagok, témavezetők kiválasztási és értékelési szempontjainak kidolgozása mellett szükséges rendszeres értékelési és visszacsatolási mechanizmusok kidolgozása és működtetése is, különös tekintettel a DI minőségcéljainak figyelemmel kísérése, kiértékelése területén.			X
	Szükséges a minőségbiztosítási szabályzatban foglalt beszámolók, mérések rendszeres és következetes elkészítése, azok vezetői döntéseket támogatni tudó módon történő értékelése, feldolgozása. Indokolt továbbá a beszámolók rendszeres feldolgozása, ezen keresztül a lehetséges jó gyakorlatok, problémás területek beazonosítása, valamint azok érintettek elé tárása.			X

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2022/1/VIII/3. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.8 Nyilvános információk	Időszerű a DI együttműködési megállapodásának frissítése (MTA TK Politikatudományi Intézet 2013).			X
	A DI a honlapján nyújtson tájékoztatást oktatóiról, a programjaiban részt vevő témavezetőiről (akár a doktori.hu-ra vezető link formájában), valamint a végzettjei elhelyezkedéséről.		X	
	A DI a honlapján elérhető felvételi felhívásban is nyújtson tájékoztatást a pontozásról, a minimálisan elérendő pontszámról, valamint a felvenni tervezett létszámról.	X		